

Utmarksnemnda 27.06.2013

Møtested : Møterom ved kommunestyresalen
Dato : 27.06.2013
Tid : 15:00

Sakliste	
Saksnr	Sakstittel
PS 13/13	Søknad om mototferdsel i utmark på eiendommen 1721/234/1
PS 13/13	Høring av forslag endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer og kommunalt forsøk med snøscooterløyper

Søknad om motorferdsel i utmark på eiendommen 1721/234/1

Saksbehandler: Trond Rian E-post: trond.rian@innherred-samkommune.no Tlf.: 74048552	Arkivref: 2013/4251 - /1721/234/1
--	--

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utmarksnemnda i Verdal kommune	27.06.2013	

Rådmannens forslag til vedtak:

I medhold av § 6 i Forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag gis Firma Stein Arild Risan AS tillatelse til nødvendig barmarktransport i Storholmen hyttefelt (Sandvika) i forbindelse med arbeider knyttet til sti/veg, kloakk.

Det forutsettes at de nødvendige tillatelser foreligger fra både grunneier og kommune. Tillatelsen gjelder fra vedtaksdato og ut barmarksesongen 2013.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Søknad udatert , mottatt 7.6.13

Saksopplysninger:

Søknad udatert (mottatt 7.6.13) fra firma Stein Arild Risan AS:
«Dette gjelder for arbeid med vann, kloakk i storholmen hyttefelt for Sandvika hytteutvikling AS gnr bnr 234/1 ved byggherre Arvid Engløkk. Opparbeidelse av sti, vei, kloakk. Viser til søknad om ansvarsrett. Arbeidet starter så snart som mulig».

Gravemaskin og trillebår med gummibelter oppgis å være transportmiddel.

Vurdering:

Lovgrunnlag er Forskrift om bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag. Samlet kjørelengde forventes å være over 500 m i luftlinje og søknaden må behandles politisk.

For tillatelse ved særlig behov etter forskriftens § 6 så er bestemmelsen er streng. Følgende betingelser må være oppfylt for at tillatelse skal kunne gis:

- søkeren må påvise et særlig behov,

- behovet må ikke knytte seg til turkjøring,
- behovet må ikke kunne dekkes på annen måte, og
- behovet må vurderes mot mulige skader og ulemper ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum.

Kravene må regnes som oppfylt.

Søknaden er også vurdert etter naturmangfoldlovens §§ 8-12. Det foreligger ikke vitenskapelig eller erfaringsbasert informasjon i registre eller temakart som omhandler arter, naturmiljø, naturtyper og biologisk mangfold som tilsier at søknaden kan komme i konflikt med slike interesser på den aktuelle kjørelei og kjøretidspunkt, verken direkte eller i umiddelbar nærhet. Det er ikke rapportert hendelser, skader eller forstyrrelser i forhold til naturmiljø eller biologisk mangfold fra tidligere års motorferdselstrafikk etter omsøkte kjørelei.

Det vurderes ikke som hensiktsmessig å spesifisere denne tillatelse i antall turer, eller en snever tidsperiode. Entreprenør står for arbeid/transport og lystkjøring med gravemaskin og motorisert trillebår er lite utbredt.

Høring av forslag endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer og kommunalt forsøk med snøscooterløyper

Saksbehandler: Trond Rian E-post: trond.rian@innherred-samkommune.no Tlf.: 74048552	Arkivref: 2013/4023 - /K01
--	--------------------------------------

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utmarksnemnda i Verdal kommune		

Rådmannens forslag til vedtak:

Verdal kommune har følgende uttalelse til forskriftsendringene:

- **Tilførselsløyper til Sverige og kommunalt forsøk med scooterløyper:** Kriteriene som er listet opp i forslått § 3 i Forskrift om kommunalt forsøk med snøscooterløyper og for tilførselsløyper i ny § 4a i Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag vil gjøre adgangen til å etablere løyper utfordrende i mange kommuner. Av de foreslåtte hensynskriterier synes ikke INON (inngrepssfrie naturområder) å være et logisk tema da det forutsettes at løyper skal anlegges uten terrenginngrep. Reindrift er et åpenbart viktig tema. Det hadde forenklet videre ressursbruk om MD i et mer presist ordelag hadde klargjort mer om «vesentlig skade eller ulempe for reindriften». I denne forbindelse hadde vært naturlig å vurdere begrep som f.eks vinterbeite, vårbeite/kalvingsområder. Det foreligger i dag isfiskeløyper mm i noen kommuner hvor grunneiere krever inn avgifter for bruk av løypene. Selv om dette ikke er en del av lovverket så vil de foreslåtte endringer være langt mer omfattende. Det hadde derfor vært naturlig om MD hadde orientert om adgang og praksis for grunneierbetaling. Kravet om kryssing av grensa ved offentlig veg er mulig å oppfylle i Verdal (RV72), men for mange kommuner synes det som en utfordring.
- En **høringsfrist** lik 17 dager for endringer av forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag oppfattes ikke å være i samsvar med forvaltningslovens § 37 eller Det kongelige miljøverndepartementets (MDs) egen praksis for høringer ved forskriftsendringer, jf MDs egen hjemmeside. Den altfor kort høringsperioden kommer i tillegg i en tid hvor kommunene normalt har avsluttet politiske møter før sommerferien, og utløser derfor både merarbeid og hastverkspreg i en sak som har stor lokalpolitisk interesse. Høringsfristen gjør det også vanskelig for sentrale høringsinstanser som reindriftsadministrasjonen i Alta/Sametinget å foreta intern høring av viktige underinstanser som reindriftsadministrasjoner og reinbeitedistrikter.
- Endringen som foreslås i forskriften knyttet til bruk av motorferdsel ved **ettersøk av**

skadet storvilt i regi av kommunen utenom ordinær jakt er etterspurt og ønsket. Hjemtransport av storvilt som har blitt felt etter kommunalt ettersøk burde i tillegg ha vært inkludert i den nye paragrafen som foreslås.

- **§ 5 første ledd bokstav d (utmarksnæring for fastboende)** er en hjemmel som det ikke er påkrevd å oppheve.
- **Nødvendig revisjon av § 6 i forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag oppfattes er ikke foreslått av MD.** § 6 i forskriften krever politisk behandling av alle barmarkssaker. Dette bør håndteres innen kommunenes delegasjonsreglement og ikke være et krav i forskriften. En stor del av sakene dette gjelder er høyst kurante og korte transporter av minigravere o.l. knyttet til byggetillatelse i hyttefelt. En stor andel av sakene gjennomføres i sommerferien (jfr skoleferien) hvor det ikke gjennomføres politiske møter. MD burde være kjent med § 6 i realiteten ikke er praktiserbar etter dagens ordlyd. Det er heller ikke noe erfaringsgrunnlag som tilsier at dispensasjoner håndteres mer restriktivt politisk.
- **Snøscootersafari som utmarksnæring.** Dette kan bidra til tiltrengt næringsutvikling i randsonen av etablerte nasjonalparker såfremt det ikke legges begrensninger mot kjøring i verneområder m.m. Bestemmelser og interesse- avklaringer (bl.a reindrift) knyttet til trase, bruksperiode, antall turer og omsetning m.m. samt oppsynet som utføres av statens naturoppsyn bør tilsi at det i noen områder kan etableres. Det bør i så fall ikke ha som føring at dette bare gjelder mellom reiselivsbedrift og til annen etablert scooterløype i kommunen. Dette blir en snever inngang for slik utmarksnæring.

Kommunen slutter seg til eller har ikke merknader til tema som ikke er kommentert i uttalelsen.

Vedlegg:

Brev fra Skjækerfjell reinbeitedistrikt, datert 12.6.13

Brev fra Færen reinbeitedistrikt, datert 16.6.13

Høringsbrev og høringsdokumenter fra MD:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/hoeringer/hoeringsdok/2013/kjoring-utmark-snoscooterloyper.html?id=728502>

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Verdal kommune viser til brev (30.05.13) fra Det kongelige miljøverndepartement (MD) om høring av forslag til endringer i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag samt invitasjon til å søke om å delta i forsøksordning med etablering av snøscooterløyper. Verdal kommune mottok brevet 10.06.13. Høringsfristen er 27.06.13, dvs 17 dager.

Endringene av "forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag" omfatter:

- **For kommuner som grenser til Sverige:** åpning for etablering av tilførselsløyper til fra Norge til det svenske løypenettet

- **For kommuner som grenser til Sverige og som tilhører Nord-Troms og Finnmark:** utvidet tilgang til å knytte på reiselivsbedrifter, tilgang til å etablere rasteplasser og tilgang til å knytte kommuner sammen for tilknytning til tilførselsløypene
- **Alle kommuner:** Tilgang til bruk av motorkjøretøy under ettersøk i kommunal regi etter skadet storvilt
- **Alle kommuner:** Oppheving av § 5 første ledd bokstav d (utmarksnæring for fastboende)

Brevet inneholder også **en invitasjon til kommunene i det distriktpolitiske virkeområdet (sone II, III og IV) til å søke om å delta i en forsøksordning i perioden 2014-2018 om å etablere snøscooterløyper for rekreasjonskjøring** på snødekt mark gjennom arealplanlegging etter plan og bygningsloven (PBL). Dette er et statlig initiert og styrt forsøk. Formålet er fornøyleskjøring etter en løype etter nærmere retningslinjer fra kommunen. Søknadsfrist er 1.09.13. 40 kommuner vil plukkes ut til dette, de 7 eksisterende forsøkskommunene er sikret plass blant disse. Hensikten med forsøksordningen med snøscooterløyper er å undersøke virkningene av denne kjøringen for:

- naturmangfold (klarlegging og kartlegging av arter sårbare for motorferdsel),
- kommunens dispensasjonspraksis (strengere/mindre streng, distriktpolitiske effekter/effekter for lokalt næringsliv)
- friluftsliv (økning i antall snøscootere, økning av motorferdsel og hvilke virkninger dette har på friluftslivet)
- folkehelse (konsekvenser).

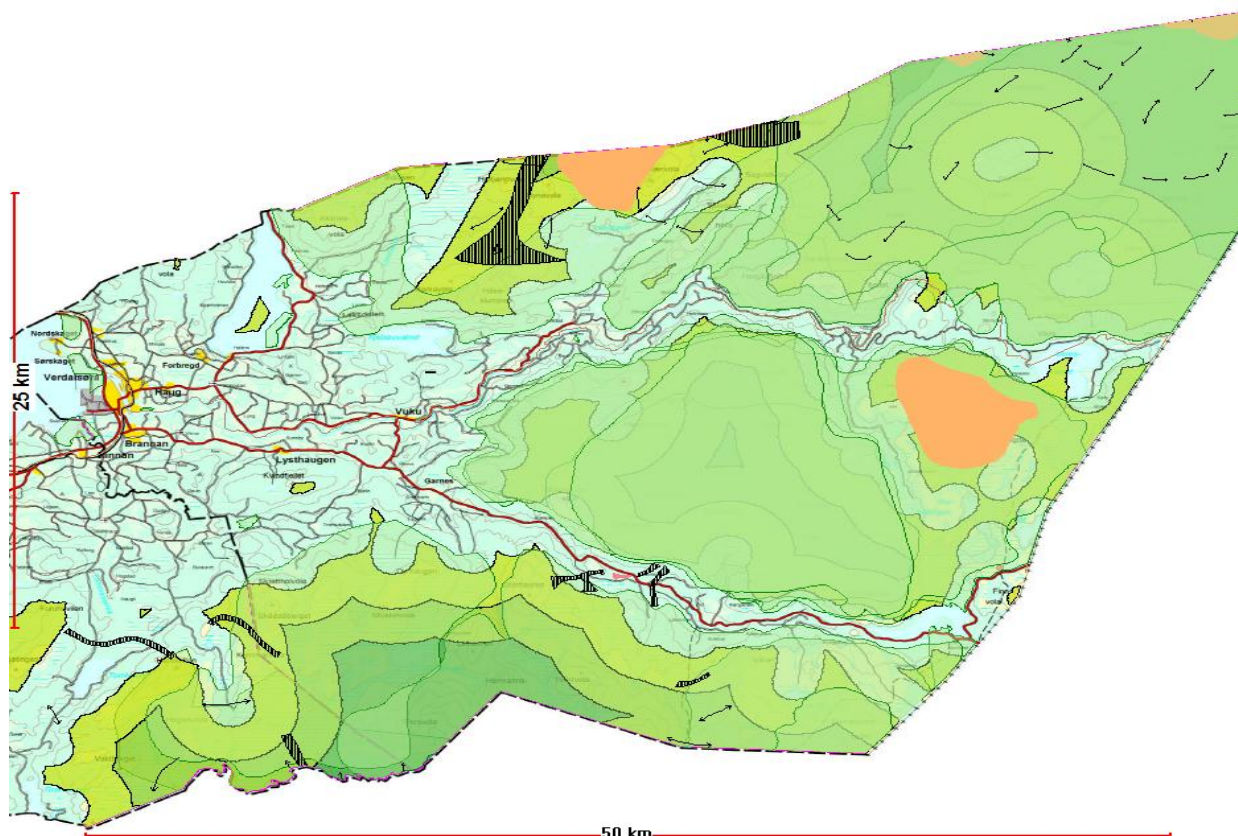
Det vil bli gjennomført en løpende følgeevaluering av ulike fagmiljø i regi av MD og Direktoratet for naturforvaltning (DN). Ordningen etableres som et forsøk etter lov om offentlig forvaltning, er begrenset til den fireårige forsøksperioden (2014-2018), og kan forlenges et år, jf forsøksloven § 3 siste ledd. Kommunen vil måtte vedta en egen forskrift for å fastsette vilkår for kjøringen. Løypenettet kan krysse kommunegrenser. Utkast til denne forskriften er gitt bakerst i høringsdokumentet. Forskriften skal godkjennes av kommunaldepartementet, som har fagansvaret i forsøksloven. Viktige momenter i denne sammenheng:

- Løypene skal ikke gå i verneområder/ foreslåtte verneområder
- Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften
- Inngrepsfrie naturområder bør unngås
- Det skal tas hensyn til friluftsliv, fugle- og dyrearter og økosystem sårbare for motorferdsel, ulemper for bolig- og hytteområder, fare for negative effekter på kulturminner og kulturmiljø
- Friluftsområder må kartlegges og verdisettes
- Kommunen skal utrede virkninger for naturmangfold og friluftsliv (utredningen skal fremgå av planbeskrivelsen når planen sendes på offentlig ettersyn)
- Løypene kan ikke medføre terrenginngrep, være i skredutsatte områder eller i bratt terreng
- Vilkår fastsettes: tidspunkt; når på dagen, ukedager, helg, høytider, årstid etc
- Løypene kan angis i kommunedelplan eller reguleringsplan (der det er behov for mer detaljert vurdering, for eksempel ved hytteområder)
- Kommunen kan bare vedta snøscooterløyper på eiendommer der grunneiere har samtykket

Kommunen kan godt trekke fram konkrete utfordringer og problemstillinger som kan være interessante å følge opp i forvaltnings- og forskningsøyemed, Departementet ber om at kommunene i sin søknad redegjør hvorfor den ønsker å delta i ordningen og kort redegjør for:

- innbyggertall og bosettingsmønstre
- om det er store hytteområder i kommunen
- om snøscooterløypene vil ligge i skog, fjellterreng, i lavlandet, i eller ved by/tettsted
- omfanget av og interessen for snøskuterkjøring i kommunen i dag
- andre opplysninger som kan være av betydning for departementets vurdering av søknaden

Interessekart for reindrift, INON og verneareal i Verdal kommune:

Det vises for øvrig til:

- § 37 i forvaltningsloven sier: "*Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.*" En høringsfrist lik 17 dager gjør at mange kommuner ikke får behandlet saken, og dermed ikke gitt innspill til foreslåtte forskriftsendringer eller søkt
- MDs egen side under "Høyringar" : "*Å ha ei sak ute på høyring vil seie at departementet ønskjer å "høyre" kva partar (offentlege og private institusjonar, organisasjonar og andre departement) har å seie til eit forslag som ein arbeider med. Bakgrunnen er eit ønskje om å betre kunne vurdere dei økonomiske og administrative konsekvensane av offentlege tiltak. Høyringsfristen er normalt tre månadar, og ikkje mindre enn seks veker. Høyringar kan resultere i rundskriv, forskrift, lov eller stortingsmelding.*"

Reindriftsinteressene representert ved Skjækerfjell og Færen reinbeitedistrikt representerer store areal i kommunen, og er nok den viktigste særinteressen som berøres av en evt scooterløype. Til tross for den korte høringstiden er derfor begge distrikt bedt om en uttalelse, noe som de har klart å levere på kort tid. Begge distrikt er sterkt kritiske til scooterløyper. Administrasjonen har også vært i kontakt med både reindriftsadministrasjonen og ulike kommuner for å innhente erfaringer fra kommuner i Trøndelag der løyper er etablert.

Høringsinstansene inviteres også til å ta stilling til utmarksnæring i form av snøscootersafari etter løype, og evt komme med synspunkter på hvordan en slik ordning kan utformes.

Vurdering:

Endringen som foreslås i forskriften knyttet til bruk av motorferdsel ved ettersøk av skadet storvilt i regi av kommunen utenom ordinær jakt er gledelig. Dette er en hjemmel som har vært

etterlyst lenge. Det er også positivt at definisjonen som legges til grunn i § 29 i forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst benyttes i endringen av motorferdselsforskriften. Storvilt defineres i § 3, 1. ledd som elg, hjort, dåhjort, villrein, rådyr, villsvin, muflon, moskusfe, bjørn, ulv, jerv og gaupe. Det mest ideelle hadde vært om hjemmelen inkluderte også hjemtransporten av skadet storvilt som blir felt i kommunalt ettersøk.

§ 5 første ledd bokstav d (utmarksnæring for fastboende) er en hjemmel som så langt ikke har blitt benyttet i Verdal kommune. Selv om paragrafen er lite brukt så synes ikke det å være tilstrekkelig grunnlag for at den bør fjernes.

En snøskuterløype for rekreasjonskjøring i Verdal er etterspurt av snøscootermiljøet. Gjennom forslag om Forskrift om kommunalt forsøk med snøscooterløyper tilbys kommunene i det distriktspolitiske virkeområdet (i N-T alle kommuner unntatt Stjørdal) å søke MD om å delta i en 4-årig statlig forsøksordning innen 1.09.13. Det stilles en rekke krav til utredninger i tillegg til at saksbehandlingen på motorferdsel legges fram for en omfattende gjennomgang og kontroll. Det stilles også krav til etablering av en egen kommunal forskrift for slike løyper. Den samlede saksbehandlingen rundt dette vil trolig medføre at det ikke er mulig å etablere slike løyper før tidligst vinteren 2015/16. I tillegg gjelder dette i utgangspunktet bare for 4 år.

I ny § 4a i Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag åpnes det også for etablering av en fast ordning med tilførselsløype til Sverige for grensekommuner. Etter rådmannens vurdering dreier en stor del av etterspørselen i Verdal seg om en tilførselsløype til Sverige. For Verdal sin del vurderes det å være mer rasjonelt å fokusere mot en slik løype, og en trenger i så fall ikke forholde seg til aktuell søknadsfrist 1.9 (forsøksordningen) og en arbeidskrevende etablering av løype etter PBL, forsøksloven og kommunal forskrift. Dersom det er mulig å etablere en løype vil dette trolig kunne skje noe raskere og i tillegg være av permanent karakter. Det påpekes at etablering av slike løyper må skje i samråd med den aktuelle svenske kommunen, basert på mediaoppslag om svenske erfaringer med norske scooterturister så kan det stedvis bli utfordrende.

Hensystema for tilførselsløyper oppgis til å bli de samme som for forsøksordningen, med unntak av hjemmel i PBL/forsøksloven og krav om kommunal forskrift mv. Departementet skriver at de også tar sikte på å utarbeide retningslinjer. Rådmannen viser for øvrig til uttalelser fra begge reinbeitedistrikt, og spesielt opplysningen fra Færen reinbeitedistrikt om at de nå er i ferd med å gjenoppta beitene nord for RV72. Dette sammen med verneområder (nasjonalpark), terrengkrav (utfordringer med trange dalfører) og evt INON gjør at etablering av lengre snøscooterløyper i kommunen som en krevende øvelse.

Når det gjelder andre kommuner i Trøndelag så finnes det isfiskeløyper i flere kommuner. I Lierne, Røyrvik og Namsskogan går disse stedvis i vinterbeiteområder, og er avklart i dialog med næringen i sin tid. I Snåsa går disse i områder der det er mye kjøring mot hytteområder likevel (f.eks Grønningen og Storøringen, Snåsa) er lite brukt og berører i liten grad viktig vinterbeite. I Tydal er disse løypene ikke i konflikt med vinterbeiteområder. For Røros (forsøkskommune) er scooterløyper til Sverige ikke etablert pga grunneiernekt slik at erfaringer ikke foreligger.

Det finnes derfor eksempler på at det har vært mulig å etablere løyper vinterbeiteområder for rein – i samspill med næringen, men det er også forskjeller mellom Lierne og Verdal som kan gjøre det mer utfordrende her. Befolkingskonsentrasjon og antall snøscootere tilsier trolig høyere bruksfrekvens. Påvirkningsfaktoren mhp ferdsel i forhold til de glissent befolkede fjellkommunene er trolig høyere. Verdal er i tillegg en av de største hyttekommunene i fylket. Arealpresset på reindriftens områder oppleves nok også større i en kommune som Verdal enn f.eks Lierne. Dette må forventes å øke konfliktgraden.

Da INON er definert som områder uten vesentlige terrenginngrep synes det kunstig å bruke dette som en hensynsfaktor for en scooterløype som i forskriften er forutsatt å *ikke* kreve terrenginngrep.

Når det gjelder snøscootersafari så kan dette være et element som kan gi mer næringsutvikling i randsonene til nasjonalparken forutsatt at det ikke legges generell begrensning mot kjøring i nasjonalparken. Dersom slik kjøring reguleres etter avklart trase, antall turer og periode m.m bør dette kunne gjennomføres. Det foregår allerede utstrakt lovlig kjøring med snøscooter i parken, og SNO har rutiner for tilsyn. Trolig er det bestemmelsen i ny § 4 fjerde ledd som skal fange opp snøscootersafaripunktet. I så fall er bestemmelsen bare en maks 500 m adkomst fra reiselivsbedrift til etablert scooterløype, og derfor en svært snever tilnærming.